

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 95/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Záhradnícka 51, Bratislava, IČO 47 234 318, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jakub Mandelík, PhD., proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 CoCsp 24/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 24. januára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 CoCsp 24/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 20. júla 2017 na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti obchodnej spoločnosti KOMUNÁLNEJ poisťovni, a. s., VIG, Štefánikova 17, Bratislava (ďalej len „žalovaný“), ako žalovanému náhrady škody na zdraví s príslušenstvom vo výške 54 120,15 eur v dôsledku dopravnej nehody na základe povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Okresný súd rozsudkom č. k. 18 Csp 66/2017-317 z 10. decembra 2020 rozhodol v merite veci tak, že v bode I rozsudku zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľovi ako žalobcovi sumu vo výške 6 358 eur spolu

s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 40 089 eur od 2. júna 2017 do 17. januára 2018 a s úrokom z omeškania 5 % ročne so sumy 6 358 eur od 18. januára 2018 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v bode II rozsudku súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi z titulu navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 14 031,15 eur, ktorá zodpovedá 35 % navýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia zo žalovanej sumy 40 089 eur, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a v bode III rozsudku súd konanie o zaplatenie sumy 33 731 eur zastavil. Z dôvodu podaného odvolania žalovaným v súčasnosti prebieha pred krajským súdom odvolacie konanie, ktoré podľa sťažovateľa trvá neprimerane dlhú dobu. Počas trvania odvolacieho konania sa sťažovateľ osobitnými žiadosťami z 2. novembra 2021, 11. marca 2022, 25. júla 2022 a opätovne 14. novembra 2022 bezúspešne domáhal vydania meritórneho rozhodnutia krajského súdu o podanom odvolaní.

3. Sťažovateľ poukazuje na to, že „*hoci od podania odvolania žalovanou spoločnosťou KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG proti rozsudku zo dňa 15.6.2018 uplynú bez mála 2 roky (!), stále nie je o odvolaní rozhodnuté. Odvolacie konanie podľa nášho názoru nesporne vykazuje znaky nehospodárnosti, pričom tento spôsob vedenia súdneho konania negatívne pôsobí nielen na právnu istotu sťažovateľa, ale najmä v dôsledku dopravnej nehody, vážne poškodený zdravotný stav.*“. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd „*opomenul prihliadať na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa ako žalobcu...*“. Sťažovateľ je toho názoru, že „*konanie o náhradu škody na zdraví nie je vo všeobecnosti po právnej a skutkovej stránke zložitým konaním a patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, takže aj vyhotovenie rozhodnutia v takýchto sporoch by malo patriť medzi bežnú záležitosť. Pritom je potrebné zdôrazniť, že odvolanie spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG smerovalo iba voči percentuálnemu rozsahu mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenie (rozhoduje sa na podklade voľnej úvahy súdu) a úrokov z omeškania.*“. Z hľadiska povahy prerokovanej veci teda podľa sťažovateľa ide „*o vec, ktorá si vyžaduje osobitnú rýchlosť konania. Predmetné súdne konanie spadá pod kategóriu konaní uprednostňovaných Európskym súdom pre ľudské práva, a to s dôrazom na význam hodnôt, ktorým je poskytovaná ochrana v zmysle Dohovoru.*“.

4. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„*I. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cocsp/24/2021 porušené bolo.*

„*II. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- €, ktoré je povinný zaplatiť Krajský súd v Bratislave do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

„*III. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ] trovy konania vo výške 530,86 € a zaplatiť ich na účet jeho právneho zástupcu, a to do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

9. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 66/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 61/03, I. ÚS 92/03, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

10. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať (Libanský proti Českej republike či Králiček proti Českej republike), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovelo (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020,

IV. ÚS 610/2020). Teda zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietťahoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020).

11. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že súdny spis okresného súdu sp. zn. 18 Csp 66/2017 bol niekoľkonásobne vrátený krajským súdom ako súdom odvolacím po jeho predložení na odvolacie konanie. Predmetný súdny spis bol 22. septembra 2021 po prvýkrát predložený krajskému súdu na konanie o odvolaní a veci bola pridelená sp. zn. 4 CoCsp 24/2021. Z dôvodu procesného pochybenia okresného súdu (§ 52 ods. 7 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov) bol predmetný súdny spis 31. marca 2022 vrátený okresnému súdu. K ďalšiemu predloženiu veci krajskému súdu došlo 11. júla 2022 a veci bola pridelená nová sp. zn. 4 CoCsp 27/2022, pričom následne bol súdny spis opätovne pre procesné pochybenie okresného súdu (§ 110 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) vrátený 29. júla 2022 okresnému súdu, ktorý ho napokon po tretíkrát 12. septembra 2022 opätovne predložil krajskému súdu na odvolacie konanie a veci bola pridelená ďalšia sp. zn. 4 CoCsp 37/2022. Aj po treťom predložení spisu bolo krajským súdom zistené pochybenie okresného súdu (v písomnom vyhotovení rozsudku súdu prvej inštancie došlo k chybe v písaní), v dôsledku čoho došlo 30. novembra 2022 k opätovnému vráteniu veci okresnému súdu. Napokon okresný súd po štvrtýkrát 7. februára 2023 predložil vec krajskému súdu na odvolacie konanie a podľa vyjadrenia krajského súdu bude vec rozhodnutá v prvom polroku tohto roka. Z uvedeného prehľadu postupu krajského súdu vyplýva, že vo veci konal v čase od 22. septembra 2021 do 31. marca 2022, od 11. júla 2022 do 29. júla 2022, od 12. septembra 2022 do 30. novembra 2022 a napokon od 7. februára 2023 dosiaľ. Krajský súd bol vo veci do času podania ústavnej sťažnosti činný celkovo 9 mesiacov, čo nie je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Je však potrebné najmä zdôrazniť, že prekážkou plynulého postupu krajského súdu v odvolacom konaní boli zistené procesné a iné nedostatky v postupe okresného súdu, pre ktoré bolo nutné vec vracať na ich odstránenie tomuto súdu, ktorý sťažovateľ za porušovateľa svojich práv neoznačil. V dôsledku tohto záveru ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní ako zjavne neopodstatnenú. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 47 charty nie je v ústavnej sťažnosti dostatočne odôvodnený súvis dotknutej veci s európskym právom, preto aj v dôsledku tejto okolnosti popri nevyvolaní krajským súdom zbytočných prietťahov v konaní sa aj na túto časť podanej ústavnej sťažnosti vzťahuje ústavným súdom označený dôvod odmietnutia podanej ústavnej sťažnosti.

12. Na záver ústavný súd dodáva, že vzhľadom na to, že vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu